

*Гребенюк Іванна Михайлівна,
Національний університет “Острозька академія”*

ЛЕКСИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ПОЧУТТЯ ЛЮБОВІ

Завдання статті полягає у тому, щоб визначити лексичні особливості вираження почуття любові та простежити специфіку цього вираження на рівні тексту

Ключові слова: любов, дискурс, емоційність.

The task of the article is to determine lexical peculiarities of love expression and to follow the specifics of this feeling expression on the level of the whole text.

Key words: love, discourse, emotionality.

Тема любові постійно описується багатьма мислителями. Вербальне вираження почуття кохання пов'язано із соціокультурними нормами суспільства. Мовлення закоханих обумовлюється соціальними, культурними, історичними, психологічними факторами, що дозволяє виділити його в окремий дискурс – дискурс кохання, який має особливості як вербального, так і невербального характеру.

Актуальність теми дослідження зумовлена загальною спрямованістю сучасних лінгвістичних досліджень на розгляд лексичних та психосемантичних особливостей вираження почуття любові, а також особливостей її відображення у художніх текстах.

Метою даної публікації є визначити лексичні особливості вираження почуття любові та простежити специфіку цього вираження на рівні тексту.

Об'єктом роботи є вербалізоване в сучасній англійській мові почуття кохання, концептуальна інформація, закладена у вербальних засобах його вираження.

Предметом публікації виступають мовні засоби вираження почуття любові у сучасній англійській мові: окремі лексеми та словосполучення.

У спілкуванні закоханих поєднуються елементи як особистісного, так соціально-детермінованого дискурсів. З одного боку, комунікація між закоханими визначається як спілкування, якому притаманне використання лексичних одиниць або висловлювань, що мають символічне значення лише для двох закоханих. Використання цих лексичних одиниць або висловлювань кимось іншим може розглядатися як порушення приватності, оскільки вони втілюють тенденцію мовців до створення емоційної близькості. З іншого боку, мовлення закоханих має характеристики соціальної детермінованості, а також характеризується наявністю ритуальних компонентів у спілкуванні закоханих. Ці елементи найяскравіше простежуються у комунікативній ситуації “освідчення у коханні”, яка є культурним текстом, що включає в себе елементи різних кодів: акціонального, предметного, вербального, персонального та темпорального.

Основними загальними рисами дискурсу кохання є його підвищена емоційність, ритуальність, реалізація паролльної функції мовлення (вживання мовних одиниць символічного значення, які відомі лише закоханим) та кооперативно-спрямованої стратегії ввічливості, більша порівняно з іншими комунікативними ситуаціями тенденція до граничної відвертості про себе, наявність особливого культурно-детермінованого невербального коду [1].

Дискурсивні особливості мовлення закоханих залежать від психологічного портрету кожного із учасників такого спілкування. Теоретичною базою при виділенні в дискурсі кохання типових особистостей-учасників спілкування закоханих стало поняття “мовної особистості”, яке активно розробляється сучасною лінгвістикою [2].

З метою визначення лексичних одиниць, що використовуються закоханими під час спілкування було опрацьовано низку англійських любовних романів, в результаті чого було створено вибірку зі слів, які певним чином пов'язані з вираженням почуття любові.

Любов як почуття має різні особливості вираження залежно від її особливостей. Беручи до уваги відібрану та опрацьовану лексику, любов можна поділити на чотири основних типи: любов-дружба, любов-пристрасть, романтична любов та невзаємна.

Дружба є тісно пов'язана з любов'ю. Лексика, яка позначає це почуття певною мірою зображає схожість вираження (наприклад, такі слова як *warm, sympathy, devotion*). Багато людей ототожнюють ці два почуття, так як вважають, що вони нерозривно пов'язані між собою.

Пристрасне кохання характеризується бурхливістю та палкістю почуттів, любовним потягом, переживанням (наприклад, *passion, to adore, tremor*). Крім того, це кохання відрізняється від інших своєю скороминучістю. Порівняно з романтичним коханням, пристрасне є менш пов'язаним з духовною близькістю людей.

Характерною рисою мовлення романтичних закоханих є вживання “естетичної” та позитивно-оцінної лексики, що вживається відносно фізичної або духовної краси об'єкта кохання (наприклад, *dear, honey, romantic, sensual*).

Основною стратегією особистості маніакального закоханого є здійснення сильного емоційного впливу (вербально та невербально) на адресата з метою втримання та контролю над його почуттям. З тактикою викликання емоцій співчуття та жалощів у адресата пов'язані мовні прийоми опису власного почуття як вкрай болісного, такого, що має сильний вплив на самопочуття мовця (наприклад, *to endear, to idolize, torment, to adore*).

Отже, говорячи про любов, важливим є те, що люди розуміють, вживаючи теплі та ніжні слова, розмовляючи з своїми близькими. Поняття кохання репрезентує для більшості певну психологічну реальність, не змішувану з іншими близькими поняттями. Виділені структурні особливості кохання дають можливість, вірніше, допомагають ближче наблизитись до розуміння протікання процесу почуття.

Література:

1. Арутюнова, Н. Д. Дискурс / Н. Д. Арутюнова // Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В. Н. Ярцева – М. : Сов. Энциклопедия, 1990. – 247 с.
2. Кононенко В. І. Концепти українського дискурсу / Кононенко В. І. – Київ – Івано-Франківськ: Плай, 2004. – 248 с.
3. Gordon Lucy. Beauty and the boss. – First North American Publication: Harlequin Books, 1999 – 248 p.
4. Hamilton Ruth. The Corner House. – Bantam: Transworld Publishers, 1998 – 560 p.
5. Robins Denise. Set me free. – Great Britain: Coronet Books, 1990 – 256 p.